

CRONICA INSTITUTELOR DE TEATRU

Umor și comic

În două foiletoane datînd din 1938, intitulate „Umor și comic”, Mihail Sebastian delimitează tranșant cele două noțiuni, arătînd că umorul reprezintă o împletire nobilă de grotesc și tragic, de lirism și poezie ratată, iar comicul, simplu joc antinomic, prin coeficientul de perisabilitate și gratuitate, se exclude din sfera artei. „Tot ce e viu în opera oricărui clasic în comedie se cheamă umor, adică un lucru de mare complexitate afectivă și care n-ar putea în nici un fel să fie redus la naivul mecanism psihologic al contrastelor.” „Un cabotin jucînd cu mijloace obișnuite de farsă (adică genul pur al comicului) o scenă de umor ilustrează păcatul imediat al confuziei.” În păcatul acestei confuzii au alunecat acum realizatorii spectacolului de debut al studenților anului IV Arta actorului, curs de zi. „Rezultatul este o greoaie și grosolană pierdere în vulgar, o neinspirată năclăire, din care — pentru a leși — orice efort se vădește lamentabil și inutil” — era de părere același Mihail Sebastian. Asemănător se prezintă situația în reprezentarea studentescă cu Steaua fără nume. Alexandru Bindea, la primul rol de întindere

— Șeful Gării, adopta un fel de cadență „caragialeană” și șarjează monocord suficiența ignorantului. Anca Sigartău, eleva Zamfirescu, a fost împinsă, și din cauza costumatiei, să-și pervertească în cabotinism candoarea, frizînd ridicolul. Violet Păunescu îl înfățișează pe acarul Ichim împovărat în mod deplasat de un surplus vestimentar, ca apoi (in)cințătoarea desuetudine a lui Udrea să o redea printr-o stingace execuție. Gabriela Butuc, în schimb, este foarte sigură pe ea, ignorînd însă faptul că personajul Domnișoarei Cucu nu este o caricatură și încă una atît de apăsată. De asemenea dezinvolt în exces, dar de o totală inadecvare la eleganța autentică a superficialului Grig este Florin Cătălin Irimia. Neglijîndu-se aportul lor — chiar de cîte o replică — la definirea unui anume climat uman rutinier, episodicii Pascu (Iulian Enache), Conducătorul (Adrian Vilcu), Țăranul (Adrian Ciobanu) „trec” pur și simplu prin scenă.

Absența unei viziuni de ansamblu, lipsa de atenție pentru nuanță devin flagrante în cazul protagoniștilor. Claudia Nicolau oferă Necunoscutei o frumusețe placidă, fără aura de mister și indicibilă melancolie a etericului personaj; mimează prost dezabuzarea cohelei și abia în partea a doua, mai ales datorită „căldurii” textului, lasă să se întrevadă resurse de sensibilitate, insuficient cultivate însă. Anodîn de la început pînă la sfîrșit, Profesorul lui Florin Busuioacă, incapabil de transfigurare, nici vorbă să dezvăluie farmecul timidului visător călător în stele și, cu atît mai puțin, să marcheze în vreun fel drama amară a dezamăgirii, drama senină a cunoașterii.

Pregătirea diletantistică a partiturilor trădează o precară însușire a ceea ce generic se numește abc-ul meseriei (de la gestică la frazare și dicție, de la trăire la sugestie și reprezentare) și nu permite — evident — „depășirea angrenajului anecdotic și pătrunderea pînă la datele primare ale mobiliului lor psihologic”, cum preconiza autorul, astfel încît și unui neînsemnat gest să i se împrumute „o formidabilă rezonanță interioară, un soi de armătură sufletească și o acuitate rară de emoție”...

Irina COROIU

STEAUA FĂRĂ NUME de MIHAIL SEBASTIAN • IATC • Clasa prof. univ. DEM RĂDULESCU, lect. univ. SERGIU DAN POP • Data premierei: 3 noiembrie 1988 • Regia: DEM RĂDULESCU • Scenografia: prof. univ. TRAIAN NIȚESCU • Distribuția: ALEXANDRU BINDEA (Șeful Gării); ADRIAN CIOBANU, anul III zi, clasa prof. univ. Ion Cojar (Un țăran); FLO-RIN BUSUIOC (Profesorul); VIOREL PĂUNESCU (Ichim, Udrea); GABRIELA BUTUC (Domnișoara Cucu); ANCA SIGARTĂU (O elevă); IULIAN ENACHE, anul IV seral, clasa cadru didactic asociat Gelu Colceag (Pascu); ADRIAN VILCU, anul III zi, clasa prof. univ. Ion Cojar (Conducătorul); CLAUDIA NICOLAU (Necunoscuta); FLO-RIN CĂTĂLIN IRIMIA (Grig).

* În programul de spectacol, o greșeală de tipar se cere corectată: cartea Danielci Grăsoiu apărută la Editura Minerva este intitulată „Mihail Sebastian sau ironia (nu istoria) unui destin” (s.n.).